

Відгук

офіційного опонента Чумака Юрія Вікторовича на дисертаційне дослідження
Мартиніва Любомира Ігоровича «Етапи професіоналізації музичного
життя Дрогобиччини» за спеціальністю
17.00.03 – Музичне мистецтво

В останнє десятиліття дисертаційні дослідження українського музичного мистецтва стали адекватною відповіддю на всі прояви спотворення історії національної культури. Бажання зрозуміти внутрішні процеси становлення музичного життя призвели до численних наукових розвідок науковців, виконавців, музикознавців, композиторів. Значно підвищився інтерес до вивчення регіональних традицій розвитку музичного мистецтва, які особливо інтенсивно виявили самобутні аспекти функціонування в різних формах та жанрах.

В обґрунтуванні вибору теми дослідження автор справедливо відзначає особливе місце галицької землі, зокрема Дрогобиччини, у історії українського культурного життя, «оскільки внаслідок історико-політичних умов тут реалізувалися особливі форми синтезу полінаціональних надбань, здобутків і традицій у галузі освіти, мистецтва, науки»[С. 13].

Звернення до етапів професіоналізації музичного життя Дрогобиччини стало, з одного боку, логічним продовженням вивчення тенденцій розвитку українського музичного мистецтва, з іншого боку, прагненням дослідити багатогранні аспекти творчої діяльності відомих діячів цього регіону, а це виконавці, педагоги, дослідники, науковці, публіцисти, активні громадські діячі і композитори, чия творчість привертає до себе увагу численних шанувальників.

Саме в такому ракурсі автор дослідження і проводить лінію становлення музичного життя Дрогобиччини поряд з формуванням професійних інституцій та особистостей, які спричинились до цього процесу. Справедливо, важливу роль в процесі професіоналізації автор відводить

постаті о. Северина Сапруна, багатовекторність якого ще стане об'єктом багатьох наукових досліджень.

У здійсненні комплексного аналізу логічно вимальовується метадослідження та формулюється завдання, ключовими з яких вважаю:

- *здійснити періодизацію процесу становлення основних осередків музичного шкільництва та фахової музичної освіти регіону, визначити характерні особливості його основних етапів;* [С. 16]

- *проаналізувати найважливіші тенденції, особливості та соціокультурні запити у сфері музичного життя Дрогобиччини, пріоритетні завдання і досягнення на кожному з етапів його професіоналізації.* [С. 16]

Перший розділ СУСПІЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ ТА МИСТЕЦЬКЕ ПІДГРУНТЯ СТАНОВЛЕННЯ МУЗИЧНОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ НА ДРОГОБИЧЧИНІ окреслює широкомасштабний контекст передумов зростання творчого професіоналізму на Дрогобиччині, його еволюцію, зв'язок та взаємозумовленість реалізації.

Автор дослідження досить ґрунтовно аналізує суспільно-історичне та мистецьке підгрунття, системумузичної освіти Дрогобича у контексті загальноукраїнських музично-освітніх процесів, музичну складову загальноосвітніх закладів та релігійних осередків.

І як підсумок констатує, що «До усталених форм музичної діяльності культурно-просвітницьких, спортивно-патріотичних, ремісничих товариств кінця ХІХ – початку ХХ століття належали хоріві колективи різного типу, камерні ансамблі й оркестри струнно-щипкових інструментів (іноді з включенням струнних і окремих духових), театральні, рідше – хореографічні гуртки з власним інструментальним супроводом. Музична підготовка у їх лавах здійснювалась здебільшого керівниками колективів – громадсько-активними освіченими аматорами та досвідченими виконавцями-практиками, мала необов'язковий, стихійний, принагідний цільовий характер і не ставила на меті комплексного формування професійних якостей та навичок» [С. 65].

Характеристиці розбудови системи осередків музичного професіоналізму в Дрогобичі присвячено другий розділ дисертаційного дослідження. Його лейтмотивом є діяльність Вищого музичного інституту. Особливої уваги заслуговує аналіз діяльності його філій у Дрогобицькому регіоні.

Також автор цілком обґрунтовано зосередився на аналізі системи музичної освіти, зокрема на її реорганізації в окупаційний період, детально проаналізовано діяльність початкової ланки мистецької освіти – дитячих мистецьких шкіл Дрогобича.

Як висновок до розділу, автор зазначає, що значення розвитку музичної освіти на Дрогобиччині важко переоцінити. «Професійна музична освіта Дрогобиччини набула організованих форм і вбудувалась у скоординовану багаторівневу систему філій Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка»[С. 98]. Разом з тим наголошується на суперечливості характеру змін в освітній сфері в початковий період радянської влади, яка проявляється як за змістом навчання так і за формуванням кадрової політики.

Заключний розділ вводить читача у сферу сучасної професійної музичної освіти Дрогобича. Тут детально проаналізовано шлях становлення професійного навчального закладу – Дрогобицького музичного коледжу ім. В. Барвінського. Ретельно опрацьовано формування професійного педагогічного складу, структури, науково-методичного потенціалу та здобутки вихованців-випускників закладу.

Іншою важливою складовою циклу професійної освіти в Дрогобичі, яку досліджує автор, є діяльність Інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, де поєднується практична робота зі студентами з науковою, дослідницькою. Зазначено передумову створення, історію та формування його структури, еволюції кафедр у відповідності до вимог часу. Прослідковано діяльність творчих колективів – хорових та інструментальних. Особливо досліджено й їх репертуар. Значна увага приділена науковим здобуткам

сучасних науковців. Та найважливіше – досліджено внесок творчих особистостей, які творили історію цього мистецького педагогічного закладу.

У третьому пункті третього розділу увага зосереджується на визначних постатях – фундаторах музичного професіоналізму. І тут, на наш погляд, перелік таких особистостей є неповний. Доцільно було б більш широко висвітлити творчу діяльність Миколи Ластовецького, Степана Дацюка, інших знакових осіб для Дрогобиччини, хоч зрозуміло, що опрацювання такого обсягу матеріалу носило б характер енциклопедичного довідника, та могло б вийти за межі поставлених у дисертації завдань.

Значним та ґрунтовним є список опрацьованої літератури, що містить 431 позицію, спираючись на аналіз якої у висновках автор відзначає три етапи становлення професійної музичної освіти на Дрогобиччині, простежує еволюційний шлях від приватного аматорського музикування до державної багаторівневої системи загальної та спеціальної музично-мистецької освіти виконавського та педагогічного профілів. На прикладі Дрогобиччини проектується трирівнева система професійної музичної освіти – широка мережа музичних та мистецьких шкіл– музичний коледж ім. В. Барвінського – Інститут музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Попри ґрунтовне опрацювання різнобічних аспектів професіоналізації музичного життя в дисертаційному дослідженні, на нашу думку, окремим розділом вартувало б відзначити розвиток професіоналізації хорового мистецтва Дрогобиччини, детальніше дослідити діяльність хорових колективів «Боян Дрогобицький», «Гаудеамус», «Легенда», оскільки саме хоровий спів був і залишається «генетичним кодом» української нації, і саме в цій галузі музичного мистецтва здобутки Дрогобиччан є найвагомішими.

Враховуючи вищезначене вважаю, що дисертацію виконано на належному рівні згідно вимог, а вказані зауваження не знижують високої вартості дисертаційного дослідження, науковий матеріал якого може стати

основою для монографії. Робота Л. Мартиніва чітко структурована, розділи логічно та змістовно наповнені. Зміст автореферату відповідає змісту дисертації, а здобувач гідний присвоєння йому вченого ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.03 – Музичне мистецтво.

Кандидат мистецтвознавства, доцент,
директор Дрогобицького музичного
коледжу ім. В. Барвінського

Чумак Ю. В.

